

درس نهم: عصر غیبت

امام زمان (عج)، ولادت تا غیبت، ویژگی و وظایف یاران امام (ع)

ولادت مهدی (ع) و اقدامات پدر برای حفظ و معرفی ایشان:

ولادت: صبح جمعه - نیمه شعبان - سال ۲۵۵ ه.ق - سامراء

آغاز امامت: باشهادت امام عسگری در ۲۶۰ ه.ق = آغاز غیبت صغری مدت ۶۹ سال - ارتباط از طریق نواب اربعه یا خاص

آغاز غیبت کبری: بانامه امام زمان - ۶ روز مانده به وفات آخرین نایب در سال ۳۲۹ ه.ق - مدت تا امروز

وظایف امام عسگری در مورد حضرت مهدی:

حفظ جان امام مهدی (ع)

معرفی او به یارانش بعنوان امام بعدی

غیبت امام مهدی (ع):

- اتمام نعمت خدا بر بندگان با وجود امامان

- حدیث پیامبر (ص): پیامبر و علی پدران دلسوزامت

- قدرشناسی فرزندان منجر به شهید شدن یازده امام

نخستین علت غیبت: تسلیم شدن مردم در برابر حاکمان و ترک امر به معروف و نهی از منکر

◆ عاملان اصلی به شهادت رساندن امامان ← حاکمان بنی امیه و بنی عباس

دومین علت غیبت: سخت گیری خلفای عباسی و قصد به شهادت رساندن امام (ع)

◆ پیامبر (ص) امام مهدی (ع) را بعنوان آخرین امام و قیام کننده علیه ظلم و برپاکننده عدل در جهان معرفی کرده بود.

◆ خداوند آخرین ذخیره و حجت خود را از نظرها پنهان کرد تا امامت در شکلی جدید و از پس پرده غیبت ادامه یابد و تافراهم آمدن شرایط برای تشکیل حکومت جهانی از نظرها پنهان باشد.

◆ غیبت آن قدر ادامه می یابد که نه تنها مسلمانان بلکه جامعه انسانی شایستگی درک ظهور و بهره مندی کامل از وجود آخرین حجت الهی را پیدا کند.

♦ **امام علی (ع):** زمین از حجت خدا (امام) خالی نمی ماند اما خدا بعلت ستمگری انسانها و زیاده رویشان در گناه، آنان را از وجود حجت در میانشان بی بهره می سازد.

چگونگی امامت حضرت مهدی (ع) در عصر غیبت:

رهبری امام (ع): از نظرها غایب (حضور دارد ولی ظهور ندارد) - ما انسان هایشان را نمی بینیم

♦ **امیرالمومنین علی (ع):** حجت خدا حضور دارد - عبور میکند - می شنود - سلام می کند - زمان ظهور روز شادی فرزندان علی و پیروان او (تقابل ظهور و غیبت - حضور عام در عین غیبت خاص)

مثال: غایب بودن امام تشبیه به خورشید پشت ابر

محرومیت مردم از ولایت ظاهری و مرجعیت دینی امام (ع) (غیبت کبری):

اگر امام ظاهر باشد = ولایت ظاهری ← اگر امام غایب باشد = ولایت معنوی

♦ نامه امام عصر به شیخ مفید: ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده نیست.

هم اکنون امام عصر (ع) سرپرست، حافظ و یاور مسلمانان برای مثال:

هدایت باطنی افراد ← ← حل بعضی از مشکلات علمی علما

خبر دادن از پاره ای رویدادها ← ← دستگیری از درماندگان

دعا برای مؤمنان

موعود و منجی در ادیان (منجی عقیده مشترک همه انبیاء):

پیامبران الهی از یک طرح الهی سخن گفته اند ← یک رهبر و ولی تعیین شده از جانب خدا ظهور میکند و حکومتی عادلانه در جهان تشکیل می دهد. (عقیده اصلی و مشترک همه پیامبران الهی)

تعلیمات هر پیامبری جز پیامبر خاتم (ص) دست خوش دگرگونی ← مربوط به چگونگی ظهور و تشکیل حکومت جهانی

♦ **اتفاق نظر ← در اصل الهی بودن پایان تاریخ و ظهور ولی خدا برای برقراری حکومت جهانی**

موعود در اسلام (مهدویت عقیده مشترک شیعه و سنی)

دیدگاه مسلمانان:

- ✓ ظهور منجی انسان ها در آخرالزمان
- ✓ جهان به نهایت عدل رسیدن
- ✓ امام مهدی از نسل پیامبر (ص)

دیدگاه اهل سنت درباره مهدویت:

- ✓ امام مهدی (ع) از نسل پیامبر و حضرت فاطمه
- ✓ هنوز به دنیا نیامده!

دیدگاه تشیع درباره مهدویت:

- ✓ دوازدهمین امام و فرزند امام حسن عسکری (ع)
- ✓ با توجه خاص خدا به حیات خود ادامه می دهد
- ✓ به اذن خدا ظهور میکند
- ✓ حکومت جهانی اسلام را تشکیل میدهد.

امتیاز دیدگاه تشیع: مشخص بودن پدر و مادر امام زمان (ع) ← فایده آن فریبکار به زودی شناخته میشود.

اعتقاد به زنده بودن و حضور امام زمان ۲ فایده دارد:

- ۱) پیروان آن حضرت امام را حاضر و ناظر دیده و بیان خواسته ها و تلاش برای رضایت ایشان
- ۲) بهره مندی از ولایت معنوی

مسئولیت های منتظران

۱- تقویت معرفت و محبت به امام (ع):

پیامبر و امام از پدر و مادر مهربان تر - محبت بیشتر مؤمنان به ایشان

♦ پیامبر (ص) ضمن معرفی همه امامان درباره امام عصر: هر کس دوست دارد خدا را در حال ایمان کامل و مسلمانی مورد رضایت او ملاقات کند، ولایت و محبت امام عصر (ع) را بپذیرد.

عوامل مؤثر در معرفت به امام (ع):

شناخت جایگاه امام در پیشگاه الهی ← آشنایی با شیوه حکومت داری ایشان به هنگام ظهور

آشنایی با صفات و ویژگی های ایشان

ضرورت معرفت و شناخت امام عصر (ع):

پیامبر (ص) در خصوص لزوم افزایش شناخت و معرفت به امام عصر میفرمایند: "مَنْ مَاتَ وَكَمْ يَعْرِفِ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مِثَّةَ جَاهِلِيَّةٍ" هر کس بمیرد و امام زمان خود را نشناسد به مرگ جاهلی مرده است.

۲- پیروی از فرمان های امام عصر (ع):

رسول خدا (ص): خوشا به حال کسی که به حضور "قائم" برسد، در حالی که پیش از قیام او نیز پیرو او باشد.

✓ منتظر حقیقی پیرو امام خود

✓ مراجعه به عالمان دین

✓ عمل به احکام فردی و اجتماعی دین

✓ مقابله با طاغوت

✓ تشکیل حکومت اسلامی در عصر غیبت و برکنار کردن حاکمان ستمگر

۳- آماده کردن خود و جامعه برای ظهور:

عصر آماده باش برای یاری امام (ع)

شرایط بیعت با امام زمان (ع) از نظر امام علی (ع):

شرط اول: در امانت خیانت نکنند ساده زیست باشند

پاک دامن باشند بر مرکب های گران قیمت سوار نشوند

اهل دشنام و کلمات زشت نباشند لباس های فاخر نپوشند

به ظلم و ستم خون ریزی نکنند به حقوق مردم تجاوز نکنند

به خانه ای هجوم نبرند به یتیمان ستم نکنند

کسی را به ناحق آزار ندهند دنبال شهوت رانی نباشند

شراب ننوشند ثروت و مال را احتکار نکنند

به پیمان خود عمل کنند **شرط آخر:** در راه خدابه شایستگی جهاد نمایند

چه کسانی می توانند در هنگام ظهور این ویژگی ها را داشته باشند؟

✓ قبل از ظهور حضور فعال در صحنه فعالیت های اجتماعی و نبرد دائمی حق و باطل،

در جبهه حق

✓ ایستادگی درمقابل شیاطین درون و برون

✓ داشتن ویژگی هایی چون شجاعت، عزت نفس، پاک دامنی

◀ تنها گریه و دعا و حضور نداشتن در صحنه نبرد حق علیه باطل ← در روز ظهور به علت عدم آمادگی

◀ مانند قوم موسی به امام مهدی (ع) خواهند گفت: تو پورگارت بروید و بجنگید، ما اینجا می نشینیم.

علل پویایی جوامع تشیع در طول تاریخ:

۱- گذشته سرخ: اعتقاد به عاشورا، آمادگی برای شهادت و ایثار

۲- آینده سبز: انتظار برای سرنگونی ظالمان و گسترش عدالت در جهان زیر پرچم امام عصر (ع)

ویژگی یاران امام:

۱- پیشتازان تحول جهانی و سازندگان تمدن اسلامی - هسته مرکزی این یاران ۳۱۳ نفر به تعداد یاران پیامبر در جنگ بدر

۲- بنابه فرموده امام باقر (ع) تعدادی از آنان زنان اند

۳- بیشتر یاران امام را جوانان تشکیل می دهند.

۴- دعا برای ظهور امام (ع):

انتظار ظهور --- برترین اعمال عصر غیبت --- لازمه انتظار دعا برای ظهور

انتظار فرج --- محبوبترین کار نزد خدا

نگاهی به جامعه مهدوی:

امام عصر (ع) زمانی ظهور می کند که:

۱- مردم جهان از همه مکتب های غیر الهی و مدعیان برقراری عدالت در جهان ناامید شده اند.

۲- با تبلیغی که منتظران واقعی کرده اند، دل های مردم به سوی آن منجی الهی جلب شده است .

جامعه مهدوی، تحقق اهداف انبیاء (اهداف تشکیل حکومت جهانی امام زمان عج)

(۱) عدالت گستری: قطب مرفه و قطب فقیر، طبقه مستکبر و طبقه مستضعف وجود ندارد

♦ پیامبر اکرم (ص): با ظهور امام عصر (ع) خدازمین را از قسط و عدل پر خواهد کرد، بعد از اینکه از ظلم و جور پر شده باشد.

♦ امام باقر (ع) درباره وضعیت اقتصادی مردم پس از ظهور: امام عصر (ع) آنچنان میان مردم مساوات برقرار میکند که نیازمندی پیدا نخواهد شد تا به اوزکات داده شود.

۲) آبادانی: مثلاً سرزمین های بین عراق و شام در حال حاضر کویری در زمان ظهور سربز و خرم

۳) شکوفایی عقل و علم: کامل شدن عقل های آدمیان با لطف و توجه ویژه امام زمان (ع)

۴) امنیت کامل: احساس ناامنی و ترس نمی کنند - ازدزدی خبری نیست

۵) فراهم شدن زمینه رشد و کمال: زمینه رشد همه افراد - بهتر بندگی خدا را کردن - تقدیم فرزندان صالح به جامعه - خیرخواه دیگران - به هدفی که خدا در خلقت تعیین کرده بهتر و آسانتر میرسند.

اندیشه و تحقیق:

۱- از دیدگاه قرآن کریم، آینده تاریخ از آن چه کسانی است؟

جانشینی بندگان صالح در زمین و حاکمیت مستضعفان

۲- معتقد بودن به انتظار، چه تأثیرهایی بر شخصیت فرد منتظر دارد؟

تلاش گرواهل فعالیت، ایثار، نشاط و امید، خودسازی برای همراهی امام (ع)

۳- این جمله را تحلیل کنید " منتظران مصلح، خود باید صالح باشند "

برای اصلاح جهان باید از خود شروع کرد یعنی با اعمال درست و شایسته، تجلی تفکر مهدوی و دعوت کننده مردم به صلاح و راستی باشد.

♦ صالح یعنی "خودم خوبم و شایسته" و مصلح یعنی "می خواهم که دیگران هم خوب و شایسته باشند"